

ด่วนที่สุด

ที่ ชม ๐๐๒๓.๑๕/๒๒๒

สำนักงานส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่นอำเภอฝาง
ถนนโชตนา ชม ๕๐๑๑๐

๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๙

เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๙๖

เรียน นายกเทศมนตรีตำบล ทุกแห่ง และ นายองค์การบริหารส่วนตำบล ทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือจังหวัดเชียงใหม่ ด่วนที่สุด ที่ ชม ๐๐๒๓.๔/ ๑๙๕๓๗
ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๙

จำนวน ๑ ชุด

พร้อมหนังสือฉบับนี้ สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอฝางขอส่งสำเนาหนังสือ
จังหวัดเชียงใหม่ ด่วนที่สุด ที่ ชม ๐๐๒๓.๔/ ๑๙๕๓๗ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๙ เรื่อง การรับฟังความคิดเห็น
เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๙๖ รายละเอียดสามารถดาวน์โหลดได้จากเว็บไซต์
<https://chiangmaillocal.go.th>.

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวกิตติกา บุญมาไชย)
ท้องถิ่นอำเภอฝาง

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ

โทร/โทรสาร ๐-๕๓๔๕-๑๒๐๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ chm0023.15@gmail.com

ด่วนที่สุด

ที่ ชม ๐๐๒๓.๔/๒๖๕๓๗

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เชียงใหม่
อำเภอเมือง
เลขที่ชม ๙๖๗
วันที่.....
เวลา 10 ส.ย. 2569 ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่-น.
ถนนโชตนา ชม ๕๐๓๐๐

๕ มิถุนายน ๒๕๖๙

เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖

เรียน หัวหน้าส่วนราชการ นายอำเภอทุกอำเภอ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ นายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ และนายกเทศมนตรีเมืองทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๕/ว ๒๕๖๒

ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๙

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยจังหวัดเชียงใหม่ได้รับแจ้งจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นว่า พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายฉบับใดเป็นผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฉบับนั้นว่าการบังคับใช้กฎหมายได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ของการตราภ้กฎหมายนั้นมากน้อยเพียงใด ค้คุณค่ากับภาระที่เกิดขึ้นแก่รัฐและประชาชนหรือไม่ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาภ้กฎหมายให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ จะต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ เพื่อเป็นการสร้างการรับรู้และรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชน จึงได้จัดทำประกาศกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยเปิดรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๙ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๙ ผ่านทางระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th) และระบบเทคโนโลยีของหน่วยงาน

จังหวัดเชียงใหม่พิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอให้ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพระราชบัญญัติดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา สำหรับอำเภอให้แจ้งเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ดำเนินการด้วย

เชียงใหม่

- ผอ.ป.ร.ช.ช.

- ผอ.น.ร.ช.ช. จ.ช.ช.ช.

ค.ช.ช.

๓๓๓

10 ส.ย. 2569

ขอแสดงความนับถือ

(นายชัชวาลย์ ปัญญา)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

๒๖

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานกฎหมาย ระเบียบ และเรื่องร้องทุกข์

โทร/โทรสาร ๐-๕๓๑๑-๒๖๐๘

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๐๔.๕/ว ๒๕๖๒

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๔

ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่
เลขที่รับ 15744
วันที่ 29 พ.ค. 2569
เวลา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐
จังหวัด กรุงเทพมหานคร
รับที่ 7790
วันที่ ๒๙ พ.ค. ๒๕๖๔
เวลา

เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาประกาศกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายฉบับใด เป็นผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฉบับนั้นว่าการบังคับใช้กฎหมายได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ของการตรากฎหมายนั้นมากน้อยเพียงใด คำนึงค่ากับภาระที่เกิดขึ้นแก่รัฐและประชาชนหรือไม่ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอเรียนว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ จะต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อเป็นการสร้างการรับรู้และรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชน จึงได้จัดทำประกาศกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยเปิดรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ ผ่านทางระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th) และระบบเทคโนโลยีของหน่วยงาน ในการนี้ ขอความอนุเคราะห์ท่านในฐานะผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมแสดงความคิดเห็นต่อพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และแจ้งให้ส่วนราชการ อำเภอ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดพิจารณาพร้อมแสดงความคิดเห็น รวมถึงเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีรุตม์ ศุภวิบูลย์ผล)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมาย
กลุ่มงานกฎหมาย ๑
โทร. ๐-๒๒๔๑-๔๐๓๖ (นางสาวอนิรา ยูโษะ)
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

เลขที่ ๒๕๖๒/๑๕๕๑๑

ประกาศกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗ วรรคสอง บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์จากการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการมีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น การพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ การลดความซ้ำซ้อนและขัดแย้งของกฎหมาย การลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยในการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ตลอดจนแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีกำหนด ซึ่งจะต้องมีการประกาศการเปิดรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น ดังนั้น เพื่อให้การประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นไปตามกฎหมายและแนวทางดังกล่าว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

๑. การรับฟังความคิดเห็น

๑.๑ กฎหมายที่จะเปิดรับฟังความคิดเห็นเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

- พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖
- กฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

๑.๒ ผู้เกี่ยวข้องที่จะทำการฟังความคิดเห็น

- (๑) ผู้บริหาร/พนักงานส่วนท้องถิ่น/ข้าราชการส่วนท้องถิ่น/เจ้าหน้าที่ ในสังกัดเทศบาล
- (๒) ผู้กำกับดูแล (ผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอ)
- (๓) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- (๔) สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๕) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ไม่รวมเทศบาล)
- (๖) ประชาชนในท้องถิ่น/ประชาชนทั่วไป
- (๗) หน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ

๑.๓ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะดำเนินการรับฟังความคิดเห็นด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมสำหรับผู้เกี่ยวข้องแต่ละกลุ่ม โดยมีวิธีการหลักที่จะนำมาใช้ ดังต่อไปนี้

- (๑) รับฟังความคิดเห็นผ่านทางระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th)
- (๒) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีของหน่วยงาน
- (๓) การทำหนังสือสอบถามความคิดเห็น
- (๔) การสัมภาษณ์

ทั้งนี้ สำหรับช่องทางการรับฟังผ่านทางระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th) และระบบเทคโนโลยีของหน่วยงาน ตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้

๑.๔ ระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็น

วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๙ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๙

๑.๕ รอบระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

การประเมินผลสัมฤทธิ์ครั้งนี้ เป็นการประเมินผลจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๘

๒. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

๒.๑ วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๑๔ ได้วางหลักให้มีการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการกระจายอำนาจในทางพื้นที่อย่างแท้จริง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง สามารถบริหารงานบุคคลของตนเองได้ ภายใต้การบริหารจัดสรรงบประมาณของตนเอง โดยเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนรูปแบบในการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และความสามารถในการปกครองตนเองในด้านรายได้ จำนวนและความหนาแน่นของประชากร และพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบ ดังนั้น พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทที่วางด้วยการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในรูปแบบ "เทศบาล" โดยเป็นการกำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และหลักเกณฑ์การดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถปกครองตนเองและดูแลความเรียบร้อยรวมถึงบริการสาธารณะแก่ประชาชนในพื้นที่ได้

๒.๒ มาตรการสำคัญของกฎหมาย

มาตรการสำคัญของพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ มีดังนี้

๒.๒.๑ การยกเลิกกฎหมายเดิมและบังคับใช้กฎหมายใหม่

(๑) พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป (มาตรา ๒)

(๒) ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๖ และบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓)

๒.๒.๒ การยกฐานะท้องถิ่นใดเป็นเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนคร เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปี นับแต่วันที่ให้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะท้องถิ่นนั้น ห้ามมิให้แต่งตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน และให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งและหน้าที่เฉพาะ ในเขตท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้ เขตเทศบาลตำบลใด ถ้าหมดความจำเป็นที่จะต้องมีตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศยกเลิกตำแหน่งดังกล่าว

๒.๒.๓ การแบ่งประเภทของเทศบาล พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ กำหนดให้ จัดตั้งเทศบาลออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร สำหรับเทศบาลเมือง ต้องเป็นท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดหรือมีราษฎรตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ คนขึ้นไป และมีรายได้พอควร แก่การปฏิบัติหน้าที่ และเทศบาลนครต้องมีราษฎรตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ คนขึ้นไป และมีรายได้พอควรแก่การปฏิบัติ หน้าที่

๒.๒.๔ โครงสร้างขององค์การเทศบาล ประกอบด้วย ๒ ส่วนหลัก ได้แก่

(๑) สภาเทศบาล (ฝ่ายสภา) สมาชิกสภาเทศบาลมาจากการเลือกตั้งโดยตรง ของประชาชน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปีนับแต่วันเลือกตั้ง จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลแตกต่างกัน ตามประเภท ได้แก่ สภาเทศบาลตำบลมี ๑๒ คน , สภาเทศบาลเมืองมี ๑๘ คน และสภาเทศบาลนครมี ๒๔ คน

(๒) นายกเทศมนตรี (ฝ่ายบริหาร) นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรง ของประชาชน มีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี และจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน ๒ วาระไม่ได้ ต้องมี อายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปีบริบูรณ์นับถึงวันเลือกตั้ง และต้องจบการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือเคยเป็นสมาชิก สภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภามาก่อน ทั้งนี้ นายกเทศมนตรีสามารถแต่งตั้งรองนายก เทศมนตรี ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาเทศบาลมาเป็นผู้ช่วยเหลือได้ โดยเทศบาลตำบลแต่งตั้งได้ไม่เกิน ๒ คน เทศบาลเมืองไม่เกิน ๓ คน และเทศบาลนครไม่เกิน ๔ คน

๒.๒.๕ อำนาจหน้าที่ของเทศบาล พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ กำหนดให้ เทศบาลมีหน้าที่ดูแลความสงบเรียบร้อย บำรุงทางบกและทางน้ำ รักษาความสะอาดและกำจัดขยะมูลฝอย ป้องกันโรคติดต่อ และส่งเสริมการศึกษา เป็นต้น สำหรับเทศบาลเมืองและเทศบาลนครจะมีหน้าที่เพิ่มเติม ที่ครอบคลุมการบริการสาธารณะที่ซับซ้อนขึ้น เช่น การจัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา โรงฆ่าสัตว์ ทางระบายน้ำ โรงพยาบาล การพาณิชย์ การผังเมือง และการควบคุมการก่อสร้าง เป็นต้น

๒.๒.๖ การตราเทศบัญญัติ (การออกกฎหมายท้องถิ่น) เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติ เพื่อปฏิบัติการตามหน้าที่ โดยต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายหลัก และสามารถกำหนดโทษปรับผู้ละเมิด เทศบัญญัติได้สูงสุดไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท ซึ่งร่างเทศบัญญัติอาจเสนอโดยนายกเทศมนตรี หรือสมาชิกสภาเทศบาล หรือราษฎรมีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

๒.๒.๗ การคลังและงบประมาณ รายได้ของเทศบาลมาจากหลายแหล่ง เช่น ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม รายได้จากทรัพย์สินและสาธารณูปโภค รายได้รัฐจัดเก็บและจัดสรรให้ รายได้รัฐแบ่งเพิ่มให้ เงินอุดหนุนจากรัฐบาล หรือเงินกู้ และในการจัดทำงบประมาณประจำปีของเทศบาลจะต้องตราขึ้นเป็นเทศบัญญัติ

๒.๒.๘ การกำกับดูแลจากส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจ หน้าที่กำกับดูแลเทศบาลในจังหวัดนั้นให้ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎ และระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ และมีอำนาจหน้าที่ชี้แจง แนะนำ หรือตักเตือนเทศบาล และตรวจสอบกิจการ เรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติใด ๆ จากเทศบาลมาตรวจ ตลอดจนเรียกสมาชิกสภาเทศบาลหรือพนักงาน เทศบาลมาชี้แจงหรือสอบสวนก็ได้ สำหรับเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบหมาย ให้นายอำเภอปฏิบัติการแทนสำหรับเทศบาลที่อยู่ในอำเภอนั้น นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ยังมีอำนาจสั่งยุบสภาเทศบาลได้เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชน

๒.๓ ประโยชน์ที่คาดว่าจะประชาชนจะได้รับจากการมีกฎหมาย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะประชาชนจะได้รับจากการปฏิบัติตามและบังคับใช้พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ มีดังนี้

๒.๓.๑ การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นบริหารจัดการตนเองได้ ไม่ต้องรอพึ่งรัฐบาลกลางเสมอไป ช่วยให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณะที่ตรงจุดและรวดเร็ว ประชาชนเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานและสาธารณูปโภค ได้รับการดูแลเรื่องความสะอาด การกำจัดขยะมูลฝอย การบำรุงถนนและดูแลทางเท้า แสงสว่างตามที่สาธารณะ และบริการด้านสาธารณสุขและป้องกันโรคได้อย่างทั่วถึง ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในระดับท้องถิ่น

๒.๓.๒ พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้ประชาชนมีอำนาจในการตรวจสอบและมีส่วนร่วมบริหารท้องถิ่นของตนเอง โดยประชาชนสามารถเลือกนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลได้โดยตรง ทำให้ได้ตัวแทนที่เข้าใจปัญหาในพื้นที่จริง ๆ เข้ามาทำงาน ทั้งยังสามารถเข้าชื่อถอดถอนผู้บริหารหรือสมาชิกสภาเทศบาล หากเห็นว่าไม่สมควรดำรงตำแหน่ง ทำให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงาน นอกจากนี้เทศบาลต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และการตรวจสอบประเมินผล ในกิจการสำคัญที่อาจกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของเทศบาลหรือประชาชน สามารถจัดให้มีการออกเสียงประชามติเพื่อปรึกษาความเห็นของประชาชนได้ ซึ่งเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยของท้องถิ่น รวมถึงผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถเข้าชื่อเสนอร่างเทศบัญญัติได้อีกด้วย

๒.๓.๓ ประชาชนในเขตเทศบาลจะได้รับการดูแลเรื่องโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ได้แก่ การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำ การจัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา ตลอดจนการไฟฟ้าหรือแสงสว่าง การบำรุงทางระบายน้ำ และการจัดให้มีส้วมสาธารณะ การจัดระเบียบการจราจร และการดูแลที่จอดรถ เป็นต้น

๒.๓.๔ พระราชบัญญัติฉบับนี้ให้ความสำคัญกับสุขภาพพลานามัยและความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นอย่างมาก โดยเทศบาลมีหน้าที่รักษาความสะอาดของถนน ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมถึงการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ป้องกันและระงับโรคติดต่อ ให้มีและบำรุงสถานที่พิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้หรือโรงพยาบาล จัดการสงเคราะห์มารดาและเด็ก ควบคุมสุขลักษณะในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพ และสถานบริการ การจัดการเรื่องที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม เป็นต้น

๒.๓.๕ การพัฒนาคนและสังคมเป็นอีกหนึ่งสิ่งที่ประชาชนจะได้รับ โดยการจัดการและสนับสนุนการศึกษา การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มเปราะบาง เช่น สตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ รวมถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงาม

๒.๓.๖ เทศบาลมีหน้าที่ช่วยกระตุ้นและรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจของคนในท้องถิ่น โดยส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร จัดให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว รวมถึงช่วยเหลือประชาชนในด้านการเงิน โดยการจัดตั้งโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น

๒.๔ ปัญหาและอุปสรรค

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นกฎหมายหลักที่วางรากฐานการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยมาอย่างยาวนาน แต่ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน การบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการบริหารงาน ดังนี้

๒.๔.๑ ขอบเขตหน้าที่และอำนาจ เกิดปัญหาการตีความว่าเทศบาลมีอำนาจกระทำได้เพียงใด โดยเฉพาะเมื่อต้องบูรณาการร่วมกับหน่วยงานส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค รวมถึงปัญหาภารกิจทับซ้อนกับหน่วยงานอื่น ทำให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติงานและงบประมาณซ้ำซ้อน

๒.๔.๒ กฎหมายไม่เอื้อต่อการที่เทศบาลจะดำเนินบริการสาธารณะและกิจกรรม สาธารณะรูปแบบใหม่ เช่น การจัดทำบริการสาธารณะร่วมกับภาคเอกชน การจัดตั้งสหการระหว่างท้องถิ่น ที่ไร้รอยต่อ หรือการเข้าร่วมโครงการเพื่อสร้างรายได้จากคาร์บอนเครดิต (Carbon Credit) จากการจัดการ สิ่งแวดล้อมหรือขยะมูลฝอย ซึ่งติดขัดข้อกฎหมายที่มองว่าอาจเป็นการทำธุรกิจที่ขัดต่อวัตถุประสงค์หลักของรัฐ

๒.๔.๓ การพึ่งพางบประมาณจากส่วนกลางสูงเกินไป แม้กฎหมายจะเปิดช่องให้เทศบาล จัดเก็บรายได้และออกเทศบัญญัติจัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ แต่ในความเป็นจริง รายได้หลักของเทศบาลยังคง มาจากภาษีที่รัฐบาลจัดเก็บให้และเงินอุดหนุน ส่งผลให้ขาดความเป็นอิสระในการกำหนดโครงการ ตามความต้องการของท้องถิ่น และยังมีข้อจำกัดในการหารายได้ ไม่ครอบคลุมแหล่งรายได้ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ในยุคปัจจุบัน

๒.๔.๔ ปัญหาพระราชบัญญัติ ๒ ฉบับไม่สอดคล้องกัน ระหว่างมาตรา ๔ มาตรา ๑๒ วรรคสอง และมาตรา ๔๘ เดวิสตี แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ กับมาตรา ๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ดำรงตำแหน่ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน เกิดปัญหาในการตีความ และการบังคับใช้กฎหมาย ส่งผลให้มีคดีความขึ้นสู่ศาลปกครอง

๒.๔.๕ การลาออกของผู้บริหารท้องถิ่นก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งโดยไม่มีเหตุอันควร ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดเลือกตั้งใหม่ ซึ่งค่าใช้จ่ายในการจัดการเลือกตั้งต้องใช้จากงบประมาณ รายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ทำให้สูญเสียเงินงบประมาณที่ควรจะไปใช้ในการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานหรือคุณภาพชีวิตของประชาชนไปกับการเลือกตั้งซ้ำซ้อน

๒.๔.๖ เจ้าหน้าที่ที่มีความกังวลเรื่องการถูกตรวจสอบจากหน่วยงานกลาง หากต้องดำเนิน โครงการที่มีลักษณะใหม่และไม่มีระเบียบรองรับชัดเจน ทำให้เจ้าหน้าที่เลือกที่จะปฏิบัติงานในรูปแบบเดิม มากกว่าการพัฒนานวัตกรรมบริการแบบใหม่

๒.๕ สถิติการดำเนินคดีและการลงโทษ

- ไม่มี-

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายธีรุตม์ ศุภวิบูลย์ผล)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น